

การให้ความหมายและกระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัย ของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

**Meaning and Knowledge Building Process
Garlands Making of Applied Home
Economics Faculty, Rajamangala University of
Technology Phra Nakhon**

นือร ดาวเจริญพร

Nion Dowcharoenporn

อาจารย์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail : nion.d@rmutp.ac.th

Received: 2022-08-27 Revised: 2022-12-20 Accepted: 2022-12-21

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการให้ความหมาย และกระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัย ของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) ตามทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา พบว่า การให้ความหมาย เรื่อง การร้อยมาลัย มี 4 นัยยะ ดังนี้ 1) การร้อยพวงดอกไม้ 2) การนำกลีบดอกไม้ ใบไม้และส่วนต่าง ๆ ของพืชมาร้อยเป็นพวง 3) เทคนิคการผูก มัด ร้อย กรอง วัสดุต่าง ๆ มีขายเป็นอุปะ 4) ศิลปะการร้อยดอกไม้รูปแบบต่าง ๆ สำหรับกระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัย แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) วิธีการถ่ายทอดความรู้ 2) คุณสมบัติของผู้สอน 3) การให้ผู้เรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของงานมาลัย 4) นโยบายของสถาบันการศึกษา และ 5) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอน

คำสำคัญ: ความหมาย กระบวนการสร้างความรู้ การร้อยมาลัย



Abstract

This qualitative research aimed to investigate the meaning and knowledge building process in making garlands of Applied Home Economics students, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The data were collected by using in-depth interviews with 15 administrators, teachers, current students and alumni. The research instrument was an in-depth interview form of which the content analysis was done in accordance with phenomenological theory. It was found that the meaning of garland making has covered four processes including 1) arranging and embroidering flowers together, 2) sewing flower petals and leaves, 3) various techniques of tying and embroidering various materials to make bouquets (Uba in Thai), and 4) the art of embroidering flowers in various forms. The process of creating knowledge on garland making can be classified into five steps including 1) knowledge transferring, 2) teachers' qualifications, 3) raising learners' awareness on the importance of garland making, 4) educational institutes' policies, and 5) the use of technology and innovation in teaching and learning.

Keywords: meaning, knowledge building process, making garlands

1. บทนำ

ศิลปะมัลไทยเป็นส่วนหนึ่งของวิถีไทยทาง ด้านศิลปะการประดิษฐ์ซึ่งศิลปะมัลไทยเป็นการแสดงออกถึงความละเอียดอ่อน ความประณีต ฝีมือเชิงช่าง แบบไทยด้วยการคัดสรรดอกไม้หรือกลีบดอกไม้ไปไม้ที่มีลักษณะที่แตกต่างกันมาผสมผสานจัดวางตำแหน่งองค์ประกอบของรูปทรงดอกไม้และสีสน สร้างรูปแบบลวดลายได้อย่างกลมกลืนวิจิตรบรรจงซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งแห่งมรดกประจำชาติที่ทรงคุณค่ายิ่งตั้งแต่อดีตอันยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน สะท้อนวิถีไทย [1] อีกทั้งยังเป็นเครื่องแสดงออกถึงความเชื่อความศรัทธา ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน การแสดงออกของความเชื่อความศรัทธาเหล่านั้นมักมีหลากหลายรูปแบบ แปรลกแยกออกไปแต่ละพื้นที่ แต่ละภูมิภาคโดยอาศัยวิวัฒนาการทางสังคม วัฒนธรรมประเพณีขนบธรรมเนียม ตลอดจนวิถีชีวิตของชาวไทยที่หล่อหลอมมาตั้งแต่อดีต หนึ่งในการแสดงออกของความเคารพศรัทธาเหล่านั้น คือ การแสดงผ่านด้วยการร้อยพวงมาลัยในวาระและโอกาสต่าง ๆ [2] งานร้อยมาลัยเป็นงานที่สำคัญโดยเฉพาะ นิยมร้อยในราชสำนักและเป็นงานศิลปะชั้นสูงแสดงถึงการจัดประดับตกแต่งตลอดจนมีการแยกให้ใช้สำหรับงานต่าง ๆ สันนิษฐานว่าศิลปะการร้อยมาลัยนี้คงสืบทอดต่อกันมาจนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงแผ่นดิน รูปแบบที่ปรากฏตามหลักฐานต่าง ๆ เช่น ตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ก็มักจะเป็นการนำเครื่องร้อย เช่น ดอกไม้สด มาร้อยเป็นชูดมาลัยเดี่ยวเท่านั้น จึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการร้อยมาลัยแบบใหม่ โดยสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถพระพันปีหลวงทรงเป็นผู้ริเริ่มในการดัดแปลงรูปแบบการร้อยมาลัยที่หลากหลาย ทั้งการนำดอกไม้สด ดอกไม้แห้งมาผสมผสาน อีกทั้งการนำเอาดอกไม้ใบไม้ชนิดต่าง ๆ มาผสมผสานตลอดจนพระองค์ทรงจัดให้มีการฝึกอบรมศิลปะการร้อยมาลัยในโรงเรียนราชินีการร้อยมาลัยจึงถือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่ถูกริเริ่มจากในราชสำนักกระทั่งแพร่หลายออกไปยังบุคคลภายนอก [3] การสืบทอดวิธีการร้อยมาลัยในอดีตเริ่มจากการสอนในวัง ผู้ประดิษฐ์คิดค้นเป็นพระราชวงศ์หรือเจ้านายในรัชสมัยต่าง ๆ เพื่อใช้ในการงานพระราชพิธีสำคัญ งานพิธีกรรม ประเพณีและชีวิตประจำวัน การประดิษฐ์เครื่องสดดอกไม้ไทยมีผู้ประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบและมีวิวัฒนาการมาโดยตลอด ส่วนประชาชนทั่วไปไม่มีการถ่ายทอดความรู้ในครอบครัวหรือเครือญาติเนื่องจากยังไม่มีระบบโรงเรียน ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและได้บรรจุเนื้อหาการเรียนการสอนงานดอกไม้สดในโรงเรียน รวมถึงการจัดตั้งโรงเรียนสอนอาชีพให้กับประชาชนในระดับประกาศนียบัตรซึ่งอยู่ในสาขาหัตถกรรมศาสตร์

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นสถาบันการศึกษาที่ถ่ายทอดความรู้ทางด้านคหกรรมศาสตร์ และเป็นต้นแบบงานด้านคหกรรมศาสตร์มีประวัติอันยาวนานถึง 84 ปี เริ่มจาก “โชติเวช” ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2481 องค์ความรู้ในศาสตร์คหกรรมเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับสากล ดังจะเห็นได้จากผลงานที่ได้รับความไว้วางใจในการจัดตกแต่งสถานที่ในพิธีสำคัญระดับประเทศให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น งานสโมสรสันนิบาตเฉลิมพระเกียรติ การต้อนรับแขกสำคัญที่มาเยือนประเทศไทย การประชุมผู้นำระดับชาติ และการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น คณะมีคณาจารย์ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความเชี่ยวชาญด้านคหกรรมศาสตร์ ปัจจุบันเปิดสอนระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ทางด้านคหกรรมศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนของ

คณะเน้นให้นักศึกษาและอาจารย์นำองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ บูรณาการเป็นผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ ทางคหกรรมศาสตร์ สร้างความเป็นเลิศในวิชาชีพอย่างมืออาชีพ (Professional Excellence) และความเป็นเลิศในวิถีการดำเนินชีวิต (Life Excellence) โดยการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนโดยประสบการณ์ตรง และการฝึกปฏิบัติจริง องค์ความรู้ทางด้านคหกรรมศาสตร์จึงถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ทั้งรูปแบบผลงาน ความประณีตสวยงาม ความถูกต้องตามความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย และการนำไปใช้งานได้อย่างเหมาะสม องค์ความรู้ในการร้อยมาลัยถือเป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็นในการต่อยอดองค์ความรู้ การประดิษฐ์ดอกไม้แบบไทยในงานดอกไม้สดประเภทอื่น ๆ เช่น งานมาลัย เครื่องแขวน การจัดดอกไม้แบบไทย ศิลปะการจัดพาน เป็นต้น ซึ่งรายวิชาการร้อยมาลัยเป็นรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรคหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการปรับปรุงเนื้อหาวิชารูปแบบการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนวิชาการร้อยมาลัยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน อาทิเช่น ผู้เรียน สภาพสังคม เศรษฐกิจ ค่านิยม ความเชื่อ เทคโนโลยีนวัตกรรม เป็นต้น ส่งผลให้การให้คำนิยาม หรือความหมายของ “การร้อยมาลัย” เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม กระบวนการ วัสดุและเทคนิควิธีในการ ร้อยดอกไม้หรือวัสดุอื่น ๆ อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้อง กับคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะให้ผู้เรียนรู้สึกท้าทายความสามารถ เน้นกิจกรรม การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการเรียนแบบปฏิบัติ มีการเชื่อมโยงความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้ กับชุมชนและสังคม สร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ [4]

ผู้เรียนในอดีตและปัจจุบันมีความแตกต่างในการเรียนรู้ ทักษะ การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่องในการสร้างผลงานมาลัย เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้สามารถใช้องค์ ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในการสร้างสรรค์ผลงานมาลัยในการประกอบอาชีพในอนาคตและสืบทอดองค์ ความรู้ต้นแบบของงานมาลัยให้คงอยู่และพัฒนาขึ้นตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัย ภายในใจทวิวิจัยและเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในวิชาการร้อยมาลัยเพื่อเป็นแนวทางใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการให้ความหมาย เรื่อง การร้อยมาลัย ของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.2 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัย ของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการดำเนินงานวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปรากฏการณ์วิทยา ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจที่เกี่ยวกับ

ปรากฏการณ์ที่เป็นจริงของแต่ละบุคคลและแนวคิดที่แตกต่างกัน เป็นการศึกษาสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน จากทัศนะของผู้ที่ได้ประสบกับสถานการณ์นั้นโดยตรง การวิจัยแนวปรากฏการณ์วิทยามักจะใช้สำหรับตอบคำถามเกี่ยวกับความหมาย การวิจัยแบบนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทำความเข้าใจต่อประสบการณ์ในชีวิต [5] ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้วิธีวิทยานี้ และใช้วิธีการพรรณนาเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 5 คน ได้แก่ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าสาขาวิชาและอาจารย์ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 – 4 และศิษย์เก่า จำนวน 10 คน สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักไว้ดังนี้

3.1.1 สามารถพูดสื่อสารเข้าใจโดยใช้ภาษาไทย

3.1.2 ให้ความร่วมมือและยินดีเข้าร่วมวิจัย

3.1.3 มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับ เรื่อง การรื้อยมาลัยอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป

3.2 เครื่องมือการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้เลือกวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ควบคุมกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อเป็นการได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีเครื่องมือดังนี้

3.2.1 ตัวผู้วิจัย ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ

3.2.2 สมุดจดบันทึก

3.2.3 ปากกาสำหรับจดบันทึก

3.2.4 เครื่องบันทึกเสียง

3.2.5 แนวคำถามสำหรับใช้สัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแนวคำถามจะครอบคลุมวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อของการวิจัย โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์ แนวคำถามที่กำหนดโครงสร้างคำถาม ประกอบด้วยประเด็นที่สะท้อนถึง ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และความคาดหวังของผู้ให้ข้อมูลหลักในการตอบคำถาม ดังนี้

1) คำถามนำสู่การสนทนาเพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศและสร้างปฏิสัมพันธ์

2) คำถามด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อเรื่องการรื้อยมาลัย (ความหมายและที่มา)

3) คำถามด้านกระบวนการถ่ายทอดความรู้

4) คำถามด้านความคิดเห็น (ในอนาคต)

5) คำถามปิดการสนทนาเพื่อผ่อนคลายและขอบคุณในความร่วมมือ

กรอบคำถามที่นักวิจัยสร้างขึ้น มี 7 ข้อ ดังนี้

1) ถ้านึกถึงพวงมาลัยท่านนึกถึงสิ่งใดบ้าง ให้เล่าและบอกเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งนั้น

2) พวงมาลัยมีบทบาทและความสำคัญในวิถีชีวิตของท่านและเกี่ยวข้องกับ
ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอย่างไร

3) ท่านมีความคุ้นเคยกับเรื่องการร้อยมาลัยอย่างไร

4) กระบวนการถ่ายทอดความรู้ในการร้อยมาลัยจากอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร

5) เมื่อสังคมเปลี่ยนงานมาลัยจากอดีตถึงปัจจุบันควรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

6) ผู้บริหารของคณะฯ มีส่วนช่วยสนับสนุนหรือผลักดันในการผลิตความรู้และดำรงอยู่
ของงานมาลัยอย่างไร

7) ต้องการให้การเรียนการสอนร้อยมาลัยมีรูปแบบอย่างไรและควรได้รับการพัฒนา
อย่างไรในอนาคต

81)เล่าความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมทำผลงานมาลัยที่ได้เคยทำมาในอดีต

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีสมมุติฐานบันทึกและอุปกรณ์บันทึกเสียง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ
ผู้บริหารและอาจารย์ นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยี
คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยเก็บรวบรวม
ข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการเลือกใช้แนวคำถาม
แบบปลายเปิดในการสัมภาษณ์

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ คือ ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ เรียกว่า “การตรวจสอบ
ข้อมูลสามเส้า (Triangulation)” [6] โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ
นั้นมีความ

2) เหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูล
ที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

3) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย จะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูล
แต่ละคนว่าได้

4) ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบว่า
ข้อค้นพบที่ได้มามีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

5) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี จะเน้นการตรวจสอบว่าถ้ามีการใช้ทฤษฎีที่
หลากหลายแล้ว

6) ข้อมูลที่ได้มาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ถ้าผู้วิจัยพบว่าไม่ว่าจะนำทฤษฎีใด
มาใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง [5]

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามโครงสร้างคำถาม ดังนี้

3.4.1 ถอดเทปบทสนทนาจากการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Verbatim) และอ่านบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักทุกรายอย่างละเอียด

3.4.2 เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล และแยกกลุ่มข้อมูลที่มีลักษณะเดียวกันให้อยู่ด้วยกันเพื่อลดทอนข้อมูลให้เหลือเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

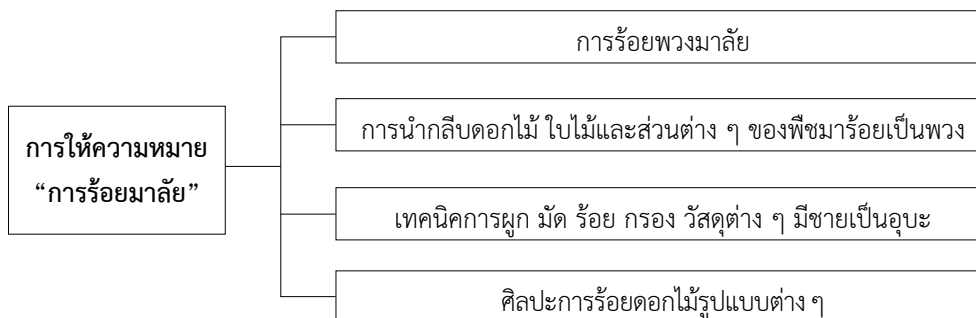
3.4.3 สรุปผลงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการให้ความหมายและกระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัยของนักศึกษาสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิธีทวิภาคการสัมภาษณ์ และเลือกใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์มาอธิบายผลการวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์ นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 15 คน และนำผลจากการสัมภาษณ์มาแบ่งศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังนี้

4.1 การให้ความหมาย เรื่อง การร้อยมาลัย” ของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จากการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ความหมายของ เรื่อง การร้อยมาลัย แบ่งออกได้เป็น 4 ความหมาย แสดงดังภาพที่ 1 ได้แก่ การร้อยพวงดอกไม้, การนำกลีบดอกไม้ ใบไม้และส่วนต่าง ๆ ของพืชมาร้อยเป็นพวง, การนำดอกไม้ กลีบดอกไม้ ใบไม้มาพับ จับจีบ พันเกลียวประกอบเป็นพวง และศิลปะการร้อยดอกไม้รูปแบบต่าง ๆ แสดงดังภาพที่ 1 ดังนี้



ภาพที่ 1 การให้ความหมาย เรื่อง การร้อยมาลัย

1) การร้อยพวงดอกไม้ เนื่องจากในอดีตชาวบ้านมักนำดอกไม้ ใบไม้ที่ปลูกอยู่ตามรั้วบ้านหรือท้องถนน ที่หาง่ายมาร้อยต่อกันในเส้นด้ายจนได้ความยาวที่ต้องการรูกลงด้ายและผูกให้เป็นพวงเพื่อนำไปใช้งาน

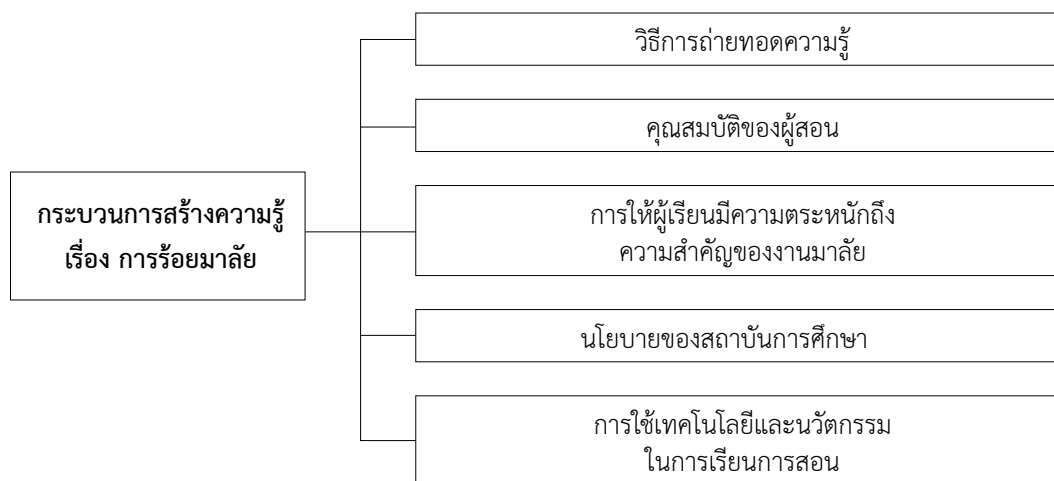
2) การนำกลีบดอกไม้ ใบไม้และส่วนต่าง ๆ ของพืชมาร้อยเป็นพวง เนื่องจากการนำดอกไม้ ใบไม้หรือส่วนต่าง ๆ ของดอกไม้ มาร้อยเรียง เสียบสับหว่างกันแน่นร้อยมาลัยให้เกิดลวดลายสีอันสวยงาม ประณีตตามเอกลักษณ์ของมาลัย เป็นเครื่องแสดงออกถึงอัตลักษณ์ในงานประเพณี วัฒนธรรมไทย มีรูปแบบที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ

3) เทคนิคการผูก มัด ร้อย กรอง วัสดุต่าง ๆ มีขายเป็นอูบะ เนื่องจากการประยุกต์ใช้กรรมวิธีในการประดิษฐ์พวงมาลัยเพื่อให้เกิดรูปแบบที่หลากหลาย แปลกใหม่ ใช้วัสดุแทนดอกไม้สด เช่น ผ้า กระดาษ เปลือกโสน พลาสติก เป็นต้น เป็นส่วนประกอบของมาลัยเพื่อเพิ่มความสวยงาม หูหระ

4) ศิลปะการร้อยดอกไม้มีรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากมาลัยมีหลากหลายรูปแบบเพื่อนำไปใช้งานในโอกาสสำคัญหรือพิธีต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย โดยใช้วัสดุ เทคนิควิธีการประดิษฐ์ รูปแบบที่หลากหลายตามความพึงพอใจของผู้ประดิษฐ์หรือผู้ใช้งาน สามารถประกอบอาชีพและทำธุรกิจได้

4.2 กระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัยของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า กระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัย ให้ดำรงอัตลักษณ์ของการประดิษฐ์งานศิลปะดอกไม้แบบไทย กรรมวิธีการผลิตมาลัย การคงไว้ซึ่งรูปแบบดั้งเดิม ประโยชน์และการนำไปใช้ที่เหมาะสม แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน แสดงดังภาพที่ 2 ดังนี้



ภาพที่ 2 กระบวนการสร้างความรู้ เรื่องการร้อยมาลัย ของสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์

4.2.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้

งานมัลลียเป็นงานประณีตศิลป์ที่ต้องมีทักษะฝีมือในการร้อย ผู้ที่จะสามารถร้อยมัลลียได้อย่างสวยงามต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานมัลลียเป็นอย่างดี ในอดีตเรียนรู้วิธีการร้อยมัลลียจากการดูและการทำจริง เริ่มจากการทำตามแบบผู้สอน การจับมือให้ทำตาม ไม่มีตำราหรือหนังสือในการบันทึกความรู้ เกิดจากการถ่ายทอดของผู้สอนไปยังผู้เรียนซึ่งงานมัลลียจะปรากฏหลักฐานในภาพวาดในพระอุโบสถหรือภาพวาด เป็นวิชาสำหรับกุลสตรีที่เป็นผู้ประดิษฐ์ถ่ายทอดให้ลูกหลานจากรุ่นสู่รุ่น ปัจจุบันการถ่ายทอดความรู้ในการร้อยมัลลียมีแหล่งข้อมูลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย หนังสือ ตำรา เว็บไซต์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองหรือเรียนรู้ซ้ำได้ตามความต้องการ ส่วนการถ่ายทอดความรู้โดยผู้สอนนั้นเป็นการสอนทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหาขั้นตอนที่ชัดเจนที่สุด สามารถสร้างประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ไม่จำเป็นจะเป็นการฝึกปฏิบัติ การร้อย การกรอกร ตามชนิดของดอกไม้ที่ใช้ จนผู้เรียนเกิดความชำนาญมีทักษะที่สามารถประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบรูปแบบของมัลลียให้หลากหลายมากขึ้น สอดคล้องกับ จิตลดา กองแก้ว ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติการร้อยมัลลียให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการทำงานเป็นกลุ่ม อภิปรายนำเสนอแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่ม สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้เรียนร่วมทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนและทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ [7] กนกกร และอลงกรณ์ ได้กล่าวว่า ความรู้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) ความรู้โดยนัยหรือความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล อันเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ ความเชื่อและเจตคติ ซึ่งถ่ายทอดผ่านลายลักษณ์อักษรได้ยากแต่ทั้งนี้ความรู้จะสามารถพัฒนาขึ้นได้และสามารถถ่ายทอดแบ่งปันไปสู่บุคคลอื่นได้ 2) ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นได้ชัดเจน มีความเป็นเหตุเป็นผล และสามารถรวบรวมถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ เอกสารรายงาน คู่มือต่างๆ ที่คนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้นั้นได้ง่ายและนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างรวดเร็ว

4.2.2 คุณสมบัติของผู้สอน

ผู้สอนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เกิดความแม่นยำและเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ ซึ่ง นนทสิพร ธาตาวิทย์ และอมรรัตน์ อนันต์ราพวงษ์ ได้กล่าวว่า ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุด ควรยึดวิธีการสอนผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนควรเป็นลักษณะการบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น จัดเสริมประสบการณ์ด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านวิชาชีพ การเรียนการสอนควรเน้นทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติให้มีความสมดุลกัน ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้อย่างอิสระเสรี มีระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อระหว่างสถาบัน มีมาตรฐานการศึกษา นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน สอนระบบการคิดและจัดนิทรรศการแสดงผลงานของผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ การจัดทำเอกสารประกอบการสอนรวมทั้งสื่อการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ผู้สอนต้องเฝ้าหาความรู้ใหม่ๆ สร้างนวัตกรรมและงานวิจัยอยู่เสมอ การถ่ายทอดความรู้หลักวิชาการร้อยมัลลียเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการ

ปฏิบัติงานได้นั้น ผู้สอนต้องมีความรู้ความชำนาญ มีเทคนิคการประดิษฐ์มัลลย์มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนแบบสาธิต การสร้างสื่อที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลงาน เห็นคุณค่าความสำคัญของงานมัลลย์ นำนงานมัลลย์ไปใช้ได้จริง และถูกต้องเหมาะสม [9]

4.2.3 การให้ผู้เรียนมีความตระหนักถึงสำคัญของงานมัลลย์

การที่ผู้เรียนมีความตระหนักหรือรับรู้ถึงคุณค่า คุณค่าของงานมัลลย์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกแรงจูงใจ การเข้าใจประสบการณ์ทักษะความสามารถของตนเองในการเรียนวิชา ร้อยมัลลย์ จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน เนื่องจากการร้อยมัลลย์เป็นการใช้ทักษะปฏิบัติที่ต้องใช้ความอดทน พยายาม ความเข้าใจในขั้นตอนเทคนิคต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงความประณีตเพื่อให้ผลงานออกมาสวยงามสมบูรณ์ อีกทั้งการสรรค์สร้างผลงานแต่ละชิ้นใช้ทักษะฝีมือ แรงงาน ระยะเวลายาวนานผู้เรียนต้องมีความอดทน พยายาม และขยันหมั่นเพียรในการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญต่อยอดองค์ความรู้ นำความรู้ในงานมัลลย์ไปประยุกต์ในงานประดิษฐ์แบบไทยอื่น ๆ ได้

4.2.4 นโยบายของสถาบันการศึกษา

การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของงานมัลลย์และการเผยแพร่งานมัลลย์ให้เป็นที่ยอมรับและคงอยู่นั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการสนับสนุนและผลักดันของผู้บริหารหน่วยงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น คณบดี รองคณบดี หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ที่เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญ เริ่มจากการกำหนดนโยบาย การบรรจุรายวิชาการร้อยมัลลย์ในหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ รวมถึงการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานรายวิชา การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของคณาจารย์และนักศึกษา การบริการวิชาการร่วมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในระดับประเทศและต่างประเทศ การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรงจากการประกวดแข่งขันเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ ให้ทุนสนับสนุนในการประกวดแข่งขัน การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ในงานมัลลย์ การให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก การส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมหรืองานสร้างสรรค์ทางคหกรรมศาสตร์ ทำให้งานมัลลย์ยังคงอยู่และสืบทอดต่อไป สอดคล้องกับ ไสว สิบจันดี ได้กล่าว การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจะใช้การบริหารแบบตั้งรับไม่ได้อีกต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน จำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการ ที่ดี ด้านหลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง มีใ้การจดจำเนื้อหาวิชา เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริงและ ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและต่อยอดความรู้ได้ด้วยตนเอง [4]

4.2.5 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอน

ปัจจุบันมีการประยุกต์งานมัลลย์ให้มีความหลากหลายด้านเทคนิคการร้อยมัลลย์ เช่น การติดกาว การเย็บแบบ การพันสีกลีบดอกไม้ เป็นต้น มีการใช้วัสดุที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ลูกบิด โลหะ ดอกไม้เทียม ผ้า พลาสติก เป็นต้น การประยุกต์ใช้ความคิดสร้างสรรค์ทั้งด้านรูปแบบและวัสดุที่นำมาใช้ มีการนำ

นวัตกรรมมาใช้ในการประดิษฐ์งานมาลัย การดัดสีดอกไม้เพื่อสร้างสีใหม่แตกต่างจากสีดอกไม้ตามธรรมชาติ ผู้สอนนอกจากต้องมีความรู้และทักษะเรื่องพื้นฐานการร้อยมาลัยแล้ว ต้องกำหนดโจทย์งานมาลัยเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์งานมาลัยที่แปลกใหม่ หรือสร้างคุณค่า รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมใหม่ในการร้อยมาลัยได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปใช้ได้จริง

5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาศาสาวิชา คหกรรมศาสตร์ประยุกต์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การให้ความหมาย เรื่อง การร้อยมาลัย จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการร้อยมาลัยของผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ การนำกลีบดอกไม้ไปไม้ ส่วนต่าง ๆ ของพืช วัสดุดอกไม้เทียม ผ้า กระดาษ เปลือกสน พลาสติก เป็นต้น มาร้อยเรียง เสียบสับหว่างกันแน่นร้อยมาลัยให้เกิดลวดลายสีสันสวยงาม ประณีต ใช้เทคนิคผูก มัด ร้อย กรอง เป็นส่วนประกอบของมาลัย รูดลงด้ายประกอบเป็นพวงมีชายเป็นอุบะ มีรูปแบบที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ สอดคล้องกับพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ระบุว่า มาลัย คือ ดอกไม้ ประดิษฐ์แบบไทยลักษณะหนึ่ง โดยการนำดอกไม้ กลีบดอกไม้ และใบไม้ มาร้อยด้วยเชือกแล้วรูดออกมาใส่ด้าย ผูกเป็นพวง มีลักษณะต่าง ๆ กัน [10] และจันทนา สุวรรณมาลี ได้กล่าวว่า มาลัย คือ ดอกไม้ประดิษฐ์แบบไทย ลักษณะหนึ่งโดยการนำดอกไม้ กลีบดอกไม้ใบไม้และส่วนต่างๆ ของดอกไม้ที่ร้อยได้ มาร้อยเป็นพวง ลักษณะต่าง ๆ กันมากมาย [11] สุพิชญา มิ่งแก้ว และกตัญญู หิรัญญสมบุรณ์ ได้กล่าวว่า พวงมาลัย คือ พวงดอกไม้ประดิษฐ์ ที่นำดอกไม้ ใบไม้ ต่าง ๆ เช่น กลีบดอกกุหลาบมอญ ดอกพุท ดอกกรัก ดอกผกากรอง ใบแก้ว ดอกข่า ดอกมะลิ ดอกมะลุลี ดอกบานไม่รู้โรย ดอกเล็บมือนาง บานบุรี หงอนไก่ รักเร่ เฟื่องฟ้า มาร้อยเป็นพวงมาลัย โดยมักจะนำมาใช้กราบไหว้พระและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงนำไปไหว้ บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ ตามเทศกาลต่าง ๆ [12] นอกจากนี้ พวงมาลัยดอกไม้สดยังสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท หลักๆ ดังนี้ 1) แบ่งตามหน้าที่ใช้สอย 2) แบ่งตามรูปแบบของการร้อย และ 3) แบ่งตามลักษณะโครงสร้าง [13] วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลหลักมีกระบวนการสร้างความรู้ เรื่อง การร้อยมาลัย ให้คงอยู่จากอดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อให้งานมาลัยดำรงอัตลักษณ์ของการประดิษฐ์งานศิลปะดอกไม้แบบไทย กรรมวิธีการผลิตมาลัย การคงไว้ซึ่งรูปแบบดั้งเดิม ประโยชน์และการนำไปใช้ที่เหมาะสม แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย วิธีการถ่ายทอดความรู้, คุณสมบัติของผู้สอน, การให้ผู้เรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของงานมาลัย, นโยบายของสถาบันการศึกษา และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอน สอดคล้องกับ จิตลดา กองแก้ว ได้กล่าวว่า การร้อยมาลัยเป็นศิลปะที่เป็นภูมิปัญญาไทยที่อยู่คู่สังคมไทยมาช้านานและการร้อยมาลัย ต้องใช้ทักษะที่หลากหลายและความสามารถในการปฏิบัติงาน [7] ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ในการร้อยมาลัยไปประยุกต์หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ ดังแนวคิดของ พีรติ จึงประกอบ ได้กล่าวว่า พวงมาลัยซึ่งเป็นทั้งเอกลักษณ์ แห่งความเชื่อและความศรัทธา ผสมผสานกับวิถีชีวิตตลอดจนอยู่กับสังคมไทยมาทุก ยุคสมัย แต่ก็ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ที่เชื่อมโยงต่อกัน โดยเพื่อค้นหาความเชื่อมโยง ทางกายภาพ องค์ประกอบต่างๆ ที่สัมพันธ์กับความเชื่อความ

ศรัทธา ตลอดจน วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งแนวทางเพื่อนำไปต่อยอดเป็นการสร้างสรรค์งาน ออกแบบอื่นต่อไป [14] การรื้อยมาลัยหากผู้เรียนสามารถฝึกได้เป็นอย่างดีสามารถนำไป ประกอบอาชีพในอนาคตได้ แนวโน้มการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องบูรณาการทั้งศาสตร์ต่าง ๆ และบูรณาการการเรียนรู้ในห้องเรียนและชีวิตจริง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะเห็นประโยชน์ คุณค่าของการเรียน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งเป็นการเตรียมผู้เรียนในการเรียนต่อไปในขั้นสูงขึ้น เกิดการเพิ่มโอกาสการทำงานในอนาคต การเพิ่มมูลค่าและการสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศด้านเศรษฐกิจได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้เป็นผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาของสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ประยุกต์เท่านั้น จึงทำให้ได้ข้อมูลเฉพาะ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและผู้ใช้บัณฑิตเพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหารายวิชา การจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนที่เป็นนักปฏิบัติอย่างมืออาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยในเรื่องการนำความรู้จากการรื้อยมาลัยสู่การเป็นผู้ประกอบการ เพื่อต่อยอดและนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ
- 2) ควรศึกษากระบวนการสร้างและผลิตความรู้ในศาสตร์ศึกษาศาสตร์รายวิชาอื่น ๆ เช่น การแกะสลักผักผลไม้ งานใบตอง เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างและเผยแพร่ รวมถึงการอนุรักษ์ให้ดำรงอยู่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] พัฒนา เจริญสุข. (2550). ศิลปะมาลัยไทยประยุกต์สู่ การออกแบบภายในศูนย์ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ศิลปะมหาบัณฑิต. สาขาวิชาออกแบบตกแต่งภายใน. ภาควิชาการออกแบบตกแต่งภายใน. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [2] กรมศิลปากร. (2530). นางนพมาศหรือตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- [3] ศักรินทร์ หงส์รัตนวรกิจ. (2550). มาลัยดอกไม้สด. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [4] ไสว สิบจุจน์ดี. (2565). รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี. วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) : 126-147.
- [5] กนกพรรณ บรมสุข และคณะ. (2560). การให้ความหมาย ที่มาของความหมาย รูปแบบและกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในความต้องการของลูกค้าฟิตเนสเทนเนสวัน อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม. วารสารวิชาการ Beridian E-Journal. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน) : 178-188.
- [6] Denzin, N. K. (1970). Sociallogical Methods: A source Book. Chicago: Aldine.
- [7] จิตลดา กองแก้ว. (2563). การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนทักษะชีวิตและอาชีพ เรื่อง การร้อยมาลัย ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารราชชนรินทร์ มหาวิทยาลัยราชชนรินทร์. ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 : 41-49.
- [8] กนกกร จีนา และอลงกรณ์ คูตระกูล. (2561). กระบวนการถ่ายทอดความรู้จากวิทยาลัยสู่ชุมชน : กรณีศึกษาโครงการอนุรักษ์วิหารพระเจ้าพันองค์ วัดปกสนุก จังหวัดลำปาง. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) : 59-80.
- [9] นนทลี พรธาดาวิทย์ และอมรรัตน์ อนันต์วรพงษ์. (2551). การพัฒนาภาพลักษณ์คหกรรมศาสตร์ในสังคมไทย. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [10] พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- [11] จันทนา สุวรรณมาลี. (2533). มาลัย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [12] สุพิชญา มิ่งแก้ว และกตัญญู หิรัญญสมบุญ. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจขายพวงมาลัยดอกไม้สด ในเขตภาคกลาง. วารสารบริหารธุรกิจ. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) : 52-66.
- [13] รัตนลักษณ์ ปัญจภูมิพัฒน์. (2549). งานดอกไม้สดในวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : เศรษฐศิลป์.
- [14] พีรติ จิงประกอบ. (2561). แนวทางการสร้างสรรค์งานออกแบบสัญลักษณ์ความเชื่อความศรัทธาแห่งพวงมาลัยไทย. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 : 109-137.